

**Birleşmiş Milletler
Afet Risk Azaltma Ofisi**

AFET TERMINOLOJİSİ

HUDOTO

Hukuk, Doğa ve Toplum Vakfı

Afet Terminolojisi
Birleşmiş Milletler Afet Risk Azaltma Ofisi

Birleşmiş Milletler Afet Risk Azaltma Ofisi Afet Terminolojisi orijinal metnine ulaşmak için:
<https://www.undrr.org/terminology>

Yayına Hazırlayan ve Çeviren:
Özlem Altıparmak, İpek Sezgin

Tasarım: Mesut Bilicitürk

Yayınlayan:
Hukuk, Doğa ve Toplum Vakfı - HUDOTO

Yayın Tarihi: Şubat 2023

e-ISBN: 978-605-72366-0-9

Adres:
Mucibur Rahman Sok. No: 17 Anadolu İş Hanı K:3 D:11 Konak-İZMİR
info@hudoto.com

Giriş

Birleşmiş Milletler (BM) Afet Risk Azaltma Ofisi Afet Terminolojisi, BM Uluslararası Afet Azaltma Stratejisi (UNISDR) tarafından 2009 yılında hazırlanan terminoloji çalışması esas alınarak hazırlanmıştır.[1] Terminoloji çalışması, afet risk azaltma kavramlarının ortak bir şekilde anlaşılmasını ve kullanılmasını teşvik etmeyi ve yetkililerin, uygulayıcıların ve halkın afet risk azaltma çabalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Afet Risk Azaltmaya ilişkin göstergeler ve terminoloji üzerine çalışmak için BM Genel Kurulu'nun 69/284 sayılı kararıyla açık uçlu bir hükümetler arası çalışma grubu kurulmuştur.[2] Uzmanlardan oluşan bu çalışma grubu, 2015-2030 Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi'nin dünya genelinde uygulanmasında gelinen mesafeyi ölçmek, Kurumlar Arası Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Uzman Grubu'nun çalışmaları ile uyumlu bir dizi olası göstergenin geliştirilmesi ve "BM Uluslararası Afet Azaltma Stratejisi Afet Risk Azaltma Terminolojisi" başlıklı ve 2009 tarihli yayının güncellenmesi için çalışmalar yapmıştır.

Uzman Çalışma Grubu'nun, afet risk azaltmaya dair göstergeler ve terminolojiye ilişkin hazırladığı rapor BM Genel Kurulu tarafından 2 Şubat 2017'de kabul edilmiştir.[3] Kabul edilen rapor ve öneriler doğrultusunda 2009 tarihli terminoloji güncellenmiştir.

[1] https://www.unisdr.org/files/7817_UNISDRTerminologyEnglish.pdf

[2] <https://sdgs.un.org/documents/ares69284-establishment-open-ended-inte-21063>

[3] https://www.preventionweb.net/files/50683_oiewgreportenglish.pdf

BM Afet Risk Azaltma Ofisi[4], Birleşmiş Milletlerin afet risk azaltılması çalışmalarının odak noktasıdır. Ofis, 2015-2030 Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi uygulanmasını denetler, uygulama konusunda ülkeleri destekler, mevcut risk azaltmada ve yeni risk oluşumunu önlemede hangi uygulamaların işe yaradığını izler ve bunları paylaşır.

Afet risk azaltma konusundaki çalışmalar açısından kavramların doğru kullanımı oldukça önemlidir. Türkiye’de afet terminolojisi konusunda T.C. İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından hazırlanmış “Açıklamalı Afet Yönetimi Sözlüğü” bulunmaktadır.[5]

Afet risk azaltma konusundaki kavramların kullanımına ve ortaklaşmasına katkı sunmak, uluslararası alanda yürütülen tartışma ve çalışmaların bilinirliğini sağlamak ve güncel gelişmelerin takibine imkan sağlamak amacıyla, BM Afet Risk Azaltma Terminolojisi çalışmasını Türkçeye çevirip yayına hazırladık. Çalışmamızın afetlere karşı dirençli ve iyileştirme yeteneği bulunan bir toplum ve sistem oluşturulmasına katkıda bulunmasını ümit ediyoruz.

[4] <https://www.undrr.org/>

[5] <https://www.afad.gov.tr/aciklamali-afet-yonetimi-terimleri-sozlugu>

Acil Durum Planlaması – "Contingency Planning"

Afet risklerini analiz eden ve zamanında, etkili ve uygun müdahaleleri sağlamak için önceden düzenlemeler yapan bir yönetim süreci.

Açıklama: Acil durum planlaması, ihtiyaç zamanlarında belirli aktörler için açıkça tanımlanmış kurumsal roller, kaynaklar, bilgi süreçleri ve operasyonel düzenlemeler içeren organize ve koordineli eylem planları ile sonuçlanır. Olası acil durum veya tehlikeli olay senaryolarına dayanarak, kilit aktörlerin afetler sırasında ortaya çıkabilecek sorunları öngörmesine, bertaraf etmesine ve çözmesine olanak tanır. Acil durum planlaması, genel hazırlığın önemli bir parçasıdır. Acil durum planlarının düzenli olarak güncellenmesi ve uygulanması gerekir.

Afet - "Disaster"

Maruz kalma, kırılganlık ve kapasite koşullarıyla etkileşime giren ve aşağıdakilerden birine veya daha fazlasına yol açan tehlikeli olaylar nedeniyle herhangi bir ölçekte bir topluluğun veya toplumun işleyişinin ciddi şekilde bozulması: insan, malzeme, ekonomik ve çevresel kayıplar ve etkiler.

Açıklamalar: Afetin etkisi ani ve bölgesel olabilir, ancak genellikle yaygındır ve uzun bir süre devam edebilir. Afetin etkisi, bir topluluğun veya toplumun kendi kaynaklarını kullanarak başa çıkma kapasitesini test edebilir veya aşabilir. Bu nedenle komşu yetki alanlarının veya ulusal ya da uluslararası düzeydekileri de içerebilecek dış kaynakların yardımı gerekebilir.

Acil durum bazen, örneğin biyolojik ve teknolojik tehlikeler veya sağlıkla ilgili acil durumlar bağlamında olduğu gibi, afet terimiyle birbirinin yerine kullanılır; ancak bu, bir topluluk veya toplumun işleyişinde ciddi bir aksamayla sonuçlanmayan tehlikeli olaylarla da ilgili olabilir.

Afet hasarı, afet sırasında ve afetten hemen sonra meydana gelir. Bu genellikle fiziksel birimlerle (örneğin, konut metrekaresi, yolun kilometresi, vb.) ölçülür ve etkilenen bölgedeki fiziksel varlıkların tamamen veya kısmen yok olmasını, temel hizmetlerin aksamasını ve geçim kaynaklarına verilen zararı tanımlar.

Afet etkisi, tehlikeli bir olay veya afetin olumsuz etkileri (örneğin ekonomik kayıplar) ve olumlu etkileri (örneğin ekonomik kazançlar) dâhil olmak üzere toplam etkisidir. Terim ekonomik, insani ve çevresel etkileri içerirken ölüm, yaralanma, hastalık ve insanın fiziksel, zihinsel ve sosyal refahı üzerindeki diğer olumsuz etkileri de içerebilir.

2015-2030 Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi (paragraf 15) kapsamında aşağıdaki şartlar da dikkate alınır:

Küçük ölçekli afet: Yalnızca yerel toplulukları etkileyen ve etkilenen topluluk dışından yardıma ihtiyaç duyan bir afet türüdür.

Büyük ölçekli afet: Bir toplumu etkileyen, ulusal veya uluslararası yardıma ihtiyaç duyan bir afet türüdür.

Sık ve seyrek afetler: Meydana gelme olasılığına ve belirli bir tehlikenin geri dönüş süresine ve etkilerine bağlıdır. Sık görülen afetlerin etkisi kümülatif olabilir veya bir topluluk ya da toplum için kronik hale gelebilir.

Yavaş başlangıçlı bir afet, zaman içinde kademeli olarak ortaya çıkan bir afet olarak tanımlanır. Yavaş başlangıçlı afetler, örneğin kuraklık, çölleşme, deniz seviyesinin yükselmesi, salgın hastalıklar ile ilişkilendirilebilir.

Ani başlangıçlı bir afet, hızlı veya beklenmedik bir şekilde ortaya çıkan tehlikeli bir olay tarafından tetiklenen bir afettir. Ani başlangıçlı afetler, örneğin deprem, volkanik patlama, ani sel, kimyasal patlama, kritik altyapı arızası, ulaşım kazası ile ilişkilendirilebilir.

Afet Kayıp Veri Tabanı – "Disaster Loss Database"

Afetlerin oluşumu, meydana getirdikleri hasarları, kayıpları ve afetlerin etkileri hakkında, Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi 2015-2030 izleme sisteminin gereksinimleriyle uyumlu olarak toplanan bir dizi kayıt.

Afet Risk Bilgisi – "Disaster Risk Information"

Kişiler, topluluklar, kuruluşlar, ülkeler ve bunların malvarlıklarının karşılaştığı tehlikeler, tehlikelere maruz kalma durumları, kırılganlıkları ve kapasite koşulları dâhil olmak üzere afet riskinin tüm boyutları hakkında kapsamlı bilgi.

Açıklama: Afet risk bilgisi, afet risk etkenlerini ve afetlerin altında yatan risk faktörlerini anlamak için gereken tüm çalışmaları, bilgileri ve haritalamayı içerir.

Afet Risk Değerlendirmesi – "Disaster Risk Assessment"

Afet riskinin niteliğini ve kapsamını belirlemek için; insanlara, malvarlıklarına, hizmetlere, geçim kaynaklarına ve içinde yaşadıkları çevreye zarar vermesi mümkün olan potansiyel tehlikelerin analizi ile birlikte mevcut risklere maruz kalma durumlarını ve afetlere karşı savunmasızlıklarını değerlendiren nitel veya nicel bir yaklaşım.

Açıklama: Afet risk değerlendirmeleri tehlikelerin tanımlanması; tehlikelerin yeri, yoğunluğu, sıklığı ve gerçekleşme olasılığı gibi teknik özelliklerinin gözden geçirilmesi; fiziksel, sosyal, sağlık, çevresel ve ekonomik boyutları dâhil olmak üzere risklere maruz kalma ve risklere karşı savunmasızlığın analizi ve olası risk senaryolarına göre geçerli ve alternatif başa çıkma kapasitelerinin etkinliğinin değerlendirilmesini içerir.

Afet Risk Yönetimi – "Disaster Risk Management"

Afet risk yönetimi, yeni afet riskini önlemek, mevcut afet riskini azaltmak ve kalan riski yönetmek, dayanıklılığın güçlendirilmesine ve afet kayıplarının azaltılmasına katkıda bulunmak için afet risk azaltma politikaları ve stratejilerinin uygulanmasıdır.

Açıklama: Afet risk yönetimi eylemleri, ileriye dönük afet risk yönetimi, düzeltici afet risk yönetimi ve kalan risk yönetimi olarak da adlandırılan telafi edici afet risk yönetimi arasında ayırt edilebilir.

Muhtemel afet risk yönetimi faaliyetleri, yeni veya artan afet risklerinin gelişimini ele alır ve bunlardan kaçınmayı amaçlar. Afet risk azaltma politikaları, uygulanmadığı takdirde gelecekte gelişebilecek afet risklerini ele almaya odaklanırlar. Örnekler, daha iyi arazi kullanım planlaması veya afete dayanıklı su tedarik sistemleridir.

Düzeltilici afet risk yönetimi faaliyetleri, hâlihazırda mevcut olan ve şimdi yönetilmesi ve azaltılması gereken afet risklerini ele alır ve ortadan kaldırmaya veya azaltmaya çalışır. Örnekler, kritik altyapının güçlendirilmesi veya maruz kalan popülasyonların veya varlıkların yeniden yerleştirilmesidir.

Telafi edici afet risk yönetimi faaliyetleri, etkili bir şekilde azaltılmadan kalan riskler karşısında bireylerin ve toplumların sosyal ve ekonomik direncini güçlendirir. Bunlar hazırlık, müdahale ve kurtarma faaliyetlerini içerir, ayrıca ulusal acil durum fonları, koşullu kredi, sigorta ve reasürans ve sosyal güvenlik ağları gibi farklı finansman araçlarının bir karışımını da içerir.

Toplum temelli afet risk yönetimi, potansiyel olarak etkilenen toplulukların yerel düzeyde afet risk yönetimine katılımını teşvik eder. Toplum temelli afet risk yönetimi, tehlikelerin, kırılganlıkların ve kapasitelerin topluluk değerlendirmelerini ve afet riskinin azaltılması için yerel eylemlerin planlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesine katılımlarını içerir.

Yerel ve yerli halkların afet risk yönetimine yaklaşımı, afet risk değerlendirmelerinde ve yerel afet risk yönetiminin planlanması ve uygulanmasında bilimsel bilgiyi tamamlamak için geleneksel, yerel ve yerli bilgi ve uygulamaların tanınması ve kullanılmasıdır.

Afet risk yönetimi planları, afet risklerinin azaltılmasına yönelik amaçlar ile özel hedefleri ve bu hedefleri gerçekleştirmek için ilgili eylemleri belirler. Bunlar, 2015-2030 Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi tarafından yönlendirilmeli ve ilgili kalkınma planları, kaynak tahsisleri ve program faaliyetleri içinde dikkate alınarak koordine edilmelidir.

Ulusal düzeydeki planların, her bir idari sorumluluk düzeyine özgü olması ve mevcut farklı sosyal ve coğrafi koşullara uyarlanması gerekir. Uygulama için zaman çerçevesi ve sorumluluklar ile finansman kaynakları planda belirtilmelidir. Mümkün olduğunda sürdürülebilir kalkınma ve iklim değişikliğine uyum planlarıyla bağlantı kurulmalıdır.

Afet Risk Yönetişimi – "Disaster Risk Governance"

Afet riskinin azaltılmasını ve ilgili politika alanlarını yönlendirmek, koordine etmek ve denetlemek için kurumlar, mekanizmalar, politikalar, yasal çerçeveler ve diğere düzenlemeler sistemi

Açıklama: Mevcut afet risklerini azaltmak ve yenilerini oluşturmaktan kaçınmak için iyi yönetişimin şeffaf, kapsayıcı, ortaklaşa çalışmaya elverişli ve etkili olması gerekir.

Afet Riski – "Disaster Risk"

Tehlike, maruz kalma, kırılganlık ve kapasitenin bir fonksiyonu olarak olasılığa bağılı şekilde belirlenen, belirli bir zaman diliminde bir sistemde, toplumda veya toplulukta meydana gelebilecek potansiyel can kaybı, yaralanma veya tahrip veya hasarlı varlıklar.

Açıklama: Afet riski tanımı, süreklilik taşıyan mevcut risk koşullarının sonucu olarak tehlikeli olaylar ve afetler kavramını yansıtır.

Afet riski, genellikle sayısallaştırılması zor olan farklı potansiyel kayıp türlerini içerir. Bununla birlikte hakim tehlikeler, nüfus ve sosyoekonomik gelişme kalıpları hakkında bilgi sahibi olarak, afet riskleri en azından geniş anlamda değerlendirilebilir ve haritalanabilir.

Afet risklerinin meydana geldiğı sosyal ve ekonomik bağlamları ve insanların aynı risk algılarıyla ve afet risklerinin altında yatan risk faktörlerini mutlak surette paylaşmadıklarını dikkate almak önemlidir.

Kabul edilebilir risk veya tolere edilebilir risk bu nedenle önemli bir alt terimdir; bir afet riskinin kabul edilebilir veya tolere edilebilir olarak kabul edilmesi, mevcut sosyal, ekonomik, politik, kültürel, teknik ve çevresel koşullara bağlıdır. Mühendislik terimleriyle, kabul edilebilir risk, bilinen tehlike olasılıklarına ve diğer faktörlere dayalı olarak yasalara veya “kabul edilen uygulamaya” göre insanlara, mülklere, hizmetlere ve sistemlere dair olası zararı, seçili bir tolere edilebilirlik düzeyine indirmek için ihtiyaç duyulan yapısal ve yapısal olmayan önlemleri değerlendirmek ve tanımlamak için de kullanılır.

Kalan risk, etkin afet risk azaltma önlemleri uygulandığında bile kalan ve acil müdahale ve kurtarma kapasitelerinin sürdürülmesi gereken afet riskidir. Kalan riskin varlığı, bütüncül bir yaklaşımın parçası olarak güvenlik ağları ve risk transfer mekanizmaları gibi sosyoekonomik politikalarla birlikte acil servisler, hazırlık, müdahale ve iyileştirme için etkin kapasitelerin geliştirilmesi ve desteklenmesi için devam eden bir ihtiyacı ifade eder.

Afet Risk Azaltma - "Disaster Risk Reduction"

Afet risk azaltma, yeni ve mevcut afet riskinin azaltılmasını ve kalan risklerin yönetilmesini amaçlar ve bunların tümü, dayanıklılığın güçlendirilmesine ve dolayısıyla sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesine katkıda bulunur.

Açıklama: Afet risk azaltma, afet risk yönetiminin politika hedefidir. Afet riskinin azaltılmasının amaç ve hedefleri ise afet risk azaltma stratejilerinde ve planlarında tanımlanmıştır.

2015-2030 Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi ile uyumlu olarak, bunlar afet riskinin oluşmasını önlemeyi, mevcut riskin azaltılmasını ve ekonomik, sosyal, sağlık ve çevresel direncin güçlendirilmesini amaçlamalıdır.

Mart 2015'te kabul edilen ve BM tarafından onaylanan 2015-2030 Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi'nde küresel, üzerinde anlaşmaya varılmış bir afet risk azaltma politikası ortaya konmuştur ve önümüzdeki on beş yıl içinde beklenen sonucu şudur: "Afet riskinin ve kişilerin, işletmelerin, toplulukların ve ülkelerin yaşamlarında, geçim kaynaklarında ve sağlıklarında ve ekonomik, fiziksel, sosyal, kültürel ve çevresel varlıklarındaki kayıpların önemli ölçüde azaltılması".

Afet Yönetimi – "Disaster Management"

Afetlere hazırlık, müdahale ve kurtarma önlemlerinin organizasyonu, planlanması ve uygulanması.

Açıklama: Afet yönetimi, tehditleri tamamen engelleyemeyebilir veya ortadan kaldıramayabilir; afetlerin etkisini azaltmak ve "daha iyi inşa etmek" için hazırlıklı olma ve diğer planlar oluşturmaya ve uygulamaya odaklanır. Bir plan oluşturulmasının veya bu planın uygulanmasının başarısız olması can, mal ve gelir kaybına yol açabilir.

Acil durum yönetimi özellikle biyolojik ve teknolojik tehlikeler ve sağlıkla ilgili acil durumlar bağlamında, afet yönetimi teriminin yerine kullanılmaktadır. Kavramlar arasında büyük ölçüde örtüşme olsa da, bir acil durum, bir toplumun veya topluluğun işleyişinde ciddi bir kesintiye yol açmayan tehlikeli olaylarla da ilgili olabilir.

Azaltım – "Mitigation"

Tehlikeli bir olayın olumsuz etkilerini azaltmak veya en aza indirmek.

Açıklama: Özellikle doğal tehlikeler olmak üzere, tehlikelerin olumsuz etkileri genellikle tam olarak engellenemez. Bununla birlikte olumsuz etkilerin ölçeği ve ciddiyeti çeşitli stratejiler ve önlemler ile önemli ölçüde azaltılabilir. Azaltım önlemleri, mühendislik teknikleri, tehlikeye dayanıklı inşaat, iyileştirilmiş çevre ve sosyal politikaları ile halkın bilinçlendirilmesini içerir. İklim değişikliği politikasında "azaltım" farklı şekilde tanımlanmaktadır ve iklim değişikliğinin kaynağı olan sera gazı emisyonlarının azaltılması için kullanılan bir terimdir.

Daha İyİ İnşa Et - "Build Back Better"

Afet riskini azaltma önlemlerinin fiziksel altyapı ve toplumsal sistemlerin restorasyonu ile geçim kaynaklarının, ekonomilerin ve çevrenin yeniden canlandırılmasına entegre edilmesini sağlayarak ulusların ve toplulukların direncini artırmak için afet sonrası iyileştirme, rehabilitasyon ve yeniden yapılandırma aşamalarının kullanılması.

Açıklama: "Toplumsal" terimi herhangi bir ülkenin siyasi sistemi olarak yorumlanmayacaktır.

Direnç - "Resilience"

Bir sistemin, toplumun veya topluluğun, önemli ana yapılarının korunması ve restorasyonu dâhil olmak üzere, tehlikelere maruz kaldığında tehlikenin etkilerine karşı direnme, alışma, uyum sağlama, tehlikenin etkilerini absorbe etme, dönüştürme ve iyileştirme yeteneğidir.

Ekonomik Kayıp - "Economic Loss"

Doğrudan ekonomik kayıp ve dolaylı ekonomik kayıptan oluşan toplam ekonomik etkidir.

Doğrudan ekonomik kayıp: Etkilenen bölgede bulunan fiziksel varlıkların tamamen veya kısmen tahribatının parasal değeri. Doğrudan ekonomik kayıp, fiziksel hasar ile neredeyse eşdeğerdir.

Dolaylı ekonomik kayıp: Afetin doğrudan ekonomik kayıp ile birlikte insan ve çevreye etkilerinin bir sonucu olarak ekonomik katma değerdeki düşüş.

Açıklamalar: Doğrudan ekonomik kaybın hesaplanmasında esas alınan fiziksel varlıklara örnekler arasında evler, okullar, hastaneler, ticari binalar, devlet binaları, ulaşım, enerji, telekomünikasyon altyapıları; ticari varlıklar ve endüstriyel tesisler; mahsuller, hayvancılık ve üretim altyapısı gibi üretim altyapıları ile birlikte diğer altyapılar yer alır. Ayrıca kültürel miras ile çevresel malvarlıkları da hesaplamada dikkate alınabilir.

Doğrudan ekonomik kayıplar genellikle olay sırasında veya olaydan sonraki ilk birkaç saat içinde meydana gelir ve genellikle kurtarma maliyetini tahmin etmek ve sigorta ödemelerini talep etmek için olaydan hemen sonra hesaplanır. Bunlar somuttur ve ölçülmesi nispeten kolaydır.

Dolaylı ekonomik kayıp, mikro ekonomik etkileri (örneğin, iş kesintisi nedeniyle gelir düşüşleri), mezoekonomik etkileri (örneğin, doğal varlıklar üzerindeki etkiler nedeniyle gelir düşüşleri, tedarik zincirlerindeki kesintiler veya geçici işsizlik) ve makroekonomik etkileri (örneğin, fiyat artışları, devlet borcu, borsa fiyatları üzerindeki olumsuz etki ve gayri safi yurt içi hasıladaki düşüş). Dolaylı kayıplar, tehlike alanının içinde veya dışında meydana gelebilir ve genellikle bir gecikme süresine sahiptir.

Sonuç olarak, maddi değillerdir ve ölçülmesi zor olabilir.

Erken Uyarı Sistemi – "Early Warning System"

Bireylerin, toplulukların, hükümetlerin, işletmelerin ve diğer paydaşların afet risklerini azaltmak için zamanında harekete geçmelerini sağlamayı amaçlayan; tehlikeli olaylardan önce bu olayları izleme, öngörme, tahmin etme, afet risklerinin değerlendirilmesi, iletişim ve hazırlık faaliyetlerini ve süreçlerini içeren bütünlük bir uyarı sistemidir.

Açıklama: Etkili, kendi kendine yeten, kapsamlı ve "insan odaklı" erken uyarı sistemleri birbiriyle ilişkili dört temel unsuru içerir:

Sistematik olarak toplanan verilere ve afet risk değerlendirmelerine dayalı afet riski bilgisi;

Tehlikelerin ve tehlikelerin olası sonuçlarının izlenmesi, tespiti, analizi ve tahmin edilmesi;

Yetkili bir otoritenin zamanında, doğru ve harekete geçmeye elverişli uyarılarının, riskle ilgili bilgiler ve olası etkileriyle birlikte resmi bir kaynak tarafından yayılması ve iletilmesi;

Alınan uyarılara karşı müdahale edebilmek ve harekete geçebilmek için toplumun her düzeyinin hazırlıklı olması.

Sistemin etkin bir şekilde çalışması ve sistemin sürekli geliştirilmesini sağlayacak bir geri bildirim mekanizması içermesi için birbiriyle ilişkili bu dört bileşenin sektörler ve çoklu düzeyler içinde ve arasında koordine edilmesi gerekir. Bu bileşenlerin birindeki aksaklık veya bileşenler arasındaki koordinasyon eksikliği, bütün sistemin çökmesine yol açabilir.

Etkilenen - "Affected"

Tehlikeli bir olaydan doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen kişilerdir. Doğrudan etkilenenler yaralanma, hastalık veya diğer sağlık etkilerine maruz kalan; tahliye edilen, yerinden edilen, yer değiştiren veya geçim kaynaklarına, ekonomik, fiziksel, sosyal, kültürel ve çevresel varlıklarına yönelik doğrudan zarar nedeniyle mağdur olan kişilerdir. Dolaylı olarak etkilenenler zaman içinde, ekonomideki, kritik altyapıdaki, temel hizmetlerdeki, ticaretteki veya işteki aksama veya değişiklikler ile sosyal, sağlık ve psikolojik sonuçlar nedeniyle doğrudan etkiler dışında veya bunlara ek olarak sonuçlara maruz kalmış kişilerdir.

Açıklama: İnsanlar doğrudan veya dolaylı olarak etkilenebilir. Etkilenen insanlar yaşamları, geçim kaynakları veya sağlıkları ile ekonomik, fiziksel, sosyal, kültürel ve çevresel varlıkları üzerinde kısa veya uzun vadeli sonuçlarla karşılaşabilirler. Bunlara ek olarak kayıp olan veya ölen kişiler de doğrudan etkilenmiş olarak kabul edilebilir.

Alta Yatan Afet Risk Belirleyicileri – "Underlying Disaster Risk Drivers"

Genellikle gelişmeyle ilgili olan ve bireylerin tehlikelere maruz kalma ve kırılganlık düzeylerini artırarak veya baş etme kapasitelerini azaltarak afet risk düzeyini etkileyen süreçler veya koşullar.

Açıklama: Altta yatan afet risk belirleyicileri - aynı zamanda altta yatan afet risk faktörleri olarak da adlandırılır. Yoksulluk ve eşitsizliğin sonuçları, iklim değişikliği ve değişkenliği, plansız ve hızlı kentleşme, kötü arazi yönetimi gibi etmenlerin yanı sıra demografik değişiklikler, zayıf kurumsal düzenlemeler, riskten habersiz politikalar, afet risk azaltma konusunda özel yatırımlara yönelik düzenleme ve teşvik eksikliği, karmaşık tedarik zincirleri, teknolojiye sınırlı erişim, doğal kaynakların sürdürülebilir olmayan kullanımı, ekosistemlerdeki bozulma, bölgesel ve küresel salgın faktörlerini içermektedir.

Güçlendirme - "Retrofitting"

Mevcut yapıların, tehlikelerin yıkıcı etkilerine karşı daha dayanıklı ve dirençli hale getirilmesi için güçlendirilmesi veya iyileştirilmesi.

Açıklama: Güçlendirme, yapının tasarımının ve işlevinin, yapının belirli tehlikelerden veya tehlike senaryolarından maruz kalabileceği streslerin ve farklı güçlendirme seçeneklerinin pratikliğinin ve maliyetlerinin dikkate alınmasını gerektirir. Güçlendirme örnekleri arasında, sertleştirilmiş duvarlara destek eklenmesi, sütunların güçlendirilmesi, duvarlar ve çatılar arasına çelik bağların eklenmesi, pencerelere kepenk takılması ve önemli tesis ve ekipmanların korunmasının iyileştirilmesi sayılabilir.

(Afete) Hazırlık - "Preparedness"

Hükümetler, müdahale ve kurtarma kuruluşları, topluluklar ve bireyler tarafından muhtemel, yakın veya mevcut afetlerin etkilerini etkin bir şekilde tahmin etmek, bunlara müdahale etmek ve bunlardan kurtulmak için geliştirilen bilgi ve kapasitelerdir.

Açıklama: Hazırlık eylemi, afet risk yönetimi kapsamında yürütülür. Her türlü acil durumu etkili bir şekilde yönetmek ve müdahale sürecinden sürdürülebilir kurtarma sürecine düzenli bir geçiş sağlamak için gereken kapasiteleri oluşturmayı amaçlar.

Hazırlıklı olma, afet risklerinin sağlam olarak yapılmış analizleri ile erken uyarı sistemlerinin iyi kurulmuş bağlantılarına dayanır. Acil durum planlaması, her türlü teğizat ve malzemenin stoklanması, koordinasyon, tahliye ve halkın bilgilendirilmesi için gerekli düzenlemelerin geliştirilmesi, ilgili eğitim ve saha tatbikatlarının yapılması faaliyetlerini içerir. Bu acil durum planları resmi kurumlar, yasalar ve gerekli bütçesel kapasiteler ile desteklenmelidir. İlgili "hazırlık" terimi, gerektiğinde hızlı ve uygun şekilde müdahale etme yeteneğini tanımlar.

Bir hazırlık planı, toplumu veya çevreyi tehdit edebilecek potansiyelde tehlikeli olaylara veya ortaya çıkabilecek afet durumlarına zamanında, etkili ve uygun müdahaleleri mümkün kılmak için önceden düzenlemeleri oluşturur.

Kalan Risk - "Residual Risk"

Etkin afet risk azaltma önlemleri uygulandığında bile yönetilmeyecek şekilde kalan ve acil müdahale ile birlikte kurtarma kapasitelerinin sürdürülmesi gereken afet riskidir.

Açıklama: Kalan riskin varlığı, bütüncül bir yaklaşımın parçası olarak güvenlik ağları ve risk transfer mekanizmaları gibi sosyoekonomik politikalarla birlikte acil servisler, hazırlık, müdahale ve kurtarma için etkin kapasitelerin geliştirilmesi ve desteklenmesi için devam eden bir ihtiyacı ifade eder.

Kapasite – "Capacity"

Afet risklerini yönetmek ve azaltmak ve direnci güçlendirmek için bir kuruluş, topluluk veya toplumda mevcut tüm güçlü yönler, nitelikler ve kaynakların birleşimi.

Açıklama: Kapasite altyapıyı, kurumları, insan bilgi ve becerileri ile sosyal ilişkiler, liderlik ve yönetim gibi kolektif nitelikleri içerebilir.

Başa çıkma kapasitesi, insanların, kuruluşların ve sistemlerin mevcut beceri ve kaynakları kullanarak olumsuz koşulları, riskleri veya afetleri yönetme yeteneğidir. Başa çıkma kapasitesi, hem normal zamanlarda hem de afetler veya olumsuz koşullar sırasında sürekli farkındalık, kaynak ve iyi yönetim gerektirir. Başa çıkma kapasiteleri afet risklerinin azaltılmasına katkıda bulunur.

Kapasite değerlendirme, bir grubun, organizasyonun veya toplumun kapasitesinin istenen hedeflere göre gözden geçirildiği, mevcut kapasitelerin bakım veya güçlendirme için, kapasite boşluklarının ise daha sonraki eylemler için belirlendiği süreçtir.

Kapasite geliştirme, insanların, kuruluşların ve toplumun, sosyal ve ekonomik hedeflere ulaşmak için zaman içinde kapasitelerini sistematik olarak teşvik etme ve geliştirme sürecidir. Kapasite geliştirme terimi, kapasite büyümesini yaratmayı ve zaman içinde sürdürmeyi tüm açılardan kapsayacak şekilde genişleten bir kavramdır. Öğrenmeyi ve çeşitli eğitim türlerini içerdiği kadar kurumların, politik farkındalığın, finansal kaynakların, teknoloji sistemlerinin ve daha geniş olanaklar sağlayan ortamların geliştirilmesine yönelik sürekli çabaları içerir.

Kırılganlık - “Vulnerability”

Fiziksel, sosyal, ekonomik çevresel faktörler veya süreçler tarafından belirlenen ve bir bireyin, bir topluluğun, bunların malvarlıklarının veya sistemlerin tehlikelerin etkilerine karşı hassaslığını artıran koşullardır.

Açıklama: İnsanların tehlikelerle başa çıkma yeteneklerini artıran olumlu faktörler için “Kapasite” ve “Başa çıkma kapasitesi” tanımlarına bakınız.

Kritik Altyapı - “Critical Infrastructure”

Bir topluluk veya toplumun sosyal ve ekonomik işleyişi için gerekli olan hizmetleri sağlayan fiziksel yapılar, tesisler, ağlar ve diğer varlıklar.

Kurtarma – “Recovery”

Afetten etkilenen bir toplumun veya topluluğun sağlıklarının ve geçim kaynaklarının yanı sıra ekonomik, fiziksel, sosyal, kültürel ve çevresel varlıklarının, sistemlerinin ve faaliyetlerinin gelecekte yaşanması muhtemel olan afetlerden kaçınması veya etkilerinin azaltılması için “daha iyi inşa et” ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde restorasyonu veya geliştirilmesidir.

Maruz Kalma – “Exposure”

Tehlikeye açık alanlarda bulunan insanların, altyapının, konutların, üretim kapasitelerinin ve diğer somut insan varlıklarının durumudur.

Açıklama: Maruz kalma ltleri, bir alandaki insan sayısını veya varlık türlerini içerebilir. Bunlar, ilgili alandaki tehlikeyle ilişkili nicel riskleri tahmin etmek için herhangi bir belirli tehlikeye maruz kalan unsurların belirli kırılğanlığı ve kapasitesi ile birleştirilebilir.

Müdahale – “Response”

Afet öncesinde, sırasında veya sonrasında, hayat kurtarmak, bireylerin sağlıkları üzerine etkilerini azaltmak, kamu güvenliğini sağlamak ve etkilenen insanların temel geçim ihtiyaçlarını karşılamak için yapılan eylemler.

Açıklama: Afet müdahalesi ağırlıklı olarak acil ve kısa vadeli ihtiyaçlara odaklanır ve bazen de afet yardımı olarak adlandırılır. Etkili, verimli ve zamanında müdahale, bireylerin, toplulukların, kuruluşların, ülkelerin ve uluslararası toplumun müdahale kapasitelerinin geliştirilmesi dâhil olmak üzere, afet risk bilgisine dayalı hazırlık önlemlerine dayanır.

Müdahalenin kurumsal unsurları genellikle, kamu, özel ve topluluk sektörlerinin sağladığı acil durum hizmetleri, kamu yardımıyla birlikte toplulukların ve gönüllülerin katılımından oluşur. “Acil durum hizmetleri”, acil durumlarda ve afetler sırasında insanlarla birlikte menkul ve gayrimenkul mallara hizmet verme ve bunları koruma konusunda sorumlulukları olan

önemli bir dizi uzman kuruluşu ifade eder. Bu bir dizi uzman kuruluş arasında sivil savunma otoriteleri, polis ve itfaiye kuruluşlarıyla birlikte çok daha fazla sayıda kurum ve kuruluş yer almaktadır. Müdahale ile kurtarma aşaması arasındaki ayrım net değildir. Geçici barınma ve içme suyu temini gibi bazı müdahale hareketleri, kurtarma aşamasındaki hareketlere kadar gidebilmektedir.

Önleme – “Prevention”

Mevcut afet risklerini azaltmak ve yeni afet risklerinin oluşmasını önlemeye yönelik faaliyetler ve önlemlerdir.

Açıklamalar: Önleme (afet önleme), tehlikeli olayların olası olumsuz etkilerinden tamamen kaçınma kavramını ve niyetini ifade eder. Her ne kadar belirli afet risklerinin önlenmesi mümkün olmasa da, önleme faaliyeti, alınan önlemler ile afet risklerinin ortadan kaldırılabildiği durumlarda afetlere maruz kalmayı ve afetlere karşı kırılganlığı azaltmayı amaçlamaktadır. Önleme faaliyetine ilişkin örnekler arasında, sel riskini ortadan kaldıran setler veya barajlar, yüksek risk bölgelerinde yerleşime izin vermeyen arazi kullanım düzenlemeleri, önemli binaların olası bir depremde yıkılmasını engelleyen ve işlevini sağlayan sismik mühendislik tasarımları, önlenebilir salgınlara karşı aşılama faaliyetleri sayılabilir. Ayrıca su kaynaklarının kirlenmesini engelleyecek tedbirler gibi; tehlikeli bir olay veya bir afet sırasında veya bu olayların sonrasında oluşabilecek ikincil tehlikeleri ortadan kaldırmaya veya bunların oluşmasını engellemeye yönelik önlemler de önleyici tedbirler arasında sayılabilir.

Rehabilitasyon – “Rehabilitation”

Afetten etkilenen bir topluluk veya toplumun işleyişine yönelik temel hizmetlerin ve tesislerin restorasyonudur.

Risk Transferi – “Risk Transfer”

Belirli risklerin finansal sonuçlarının bir taraftan diğer bir tarafa resmi veya gayri resmi olarak aktarılması sürecidir.

Bu sayede bir hane halkı, topluluk, işletme veya Devlet makamı, bir afet meydana geldikten sonra diğer tarafa sağlanan sürekli veya telafi edici sosyal veya mali faydalar karşılığında yine diğer taraftan kaynak alacaktır.

Ek Açıklama: Sigorta, sigortacıya kesintisiz ödenen primler karşılığında, bir sigortacıdan karşılaşılabilecek risklere karşı teminat sağlayan ve en çok bilinen risk transferi şeklidir. Risk transferi, hediye veya kredi yoluyla aralarında karşılıklı yardımlaşma beklentisinin bulunduğu aile ve topluluk ağlarında gayri resmi bir şekilde gerçekleşebildiği gibi, hükümetlerin, sigortacıların, çok taraflı bankaların ve diğer büyük risk taşıyıcısı kuruluşların büyük olaylarda yaşanan kayıplarla baş etmeye yardımcı olacak kurulu mekanizmalarına başvuru gibi resmi şekilde de gerçekleşebilir. Bu tür mekanizmalar, maliyetlerin sırasıyla primler, yatırımcı katkıları, faiz oranları ve geçmiş tasarruflarla karşılandığı sigorta ve reasürans poliçelerini, afet poliçelerini, koşullu kredi imkânlarını ve rezerv fonlarını içerir.

Tahliye – “Evacuation”

İnsanları ve malvarlıklarını korumak için tehlikeli bir olay meydana gelmeden önce, tehlikeli olay sırasında veya olay meydana geldikten sonra, geçici olarak daha güvenli yerlere taşımak.

Açıklama: Tahliye planları, tehlikeli bir olay meydana gelmeden önce, olay sırasında veya sonrasında insanların ve malvarlıklarının geçici olarak daha güvenli yerlere taşınmasını sağlamak için önceden oluşturulmuş düzenlemeleri ifade eder. Tahliye planları, tahliye edilenlerin geri dönüş planlarını ve tahliye yerinde barınma seçeneklerini içerebilir.

Tehlike – “Hazard”

Can kaybına, yaralanmaya veya diğer sağlık etkileriyle birlikte, mülk hasarına, sosyal ve ekonomik bozulmaya veya çevresel bozulmaya neden olabilecek bir süreç, olay veya insan etkinliği.

Açıklama: Tehlikeler, doğal, insan kaynaklı veya sosyo-doğal kaynaklı olabilir.

Doğal tehlikeler ağırlıklı olarak doğal süreçler ve olaylarla ilişkilidir. **İnsan kaynaklı tehlikeler** ya da başka bir ifade ile antropojenik tehlikeler, tamamen veya ağırlıklı olarak insan faaliyetleri ve seçimleri tarafından tetiklenen tehlikelerdir. Bu terim, uluslararası insancıl hukuka ve yerel mevzuata bağlı olan silahlı çatışmalar ile diğer sosyal istikrarsızlık veya gerilim durumlarının ortaya çıkmasını veya riskini içermez. Çevresel bozulma ve iklim değişikliği de dâhil olmak üzere birçok tehlike, doğal ve insan kaynaklı faktörleri bir arada bulundurmasından dolayı sosyo-doğaldır.

Tehlikeler, kökenleri ve etkileri bakımından tekli, birbirini izleyen veya birleşik şekilde olabilir. Her tehlike; konumu, yoğunluğu, büyüklüğü, sıklığı ve gerçekleşme olasılığı ile birlikte nitelendirilmektedir. Biyolojik tehlikeler ayrıca bulaşıcılıkları, toksisiteleri, veya doz-tepki, kuluçka süresi, vaka ölüm oranı ve patojenin bulaşıcılığına ilişkin tahminler gibi patojenin diğer özellikleri ile tanımlanır.

Çoklu tehlike:

- 1) Bir ülkenin karşı karşıya olduğu çok sayıda büyük tehlikeler ve
- 2) Tehlikeli olayların aynı anda, kademeli olarak veya zaman içinde kümülatif olarak meydana gelmesi ve söz konusu olayların gelişimi sonucunda ortaya çıkarabilecekleri potansiyel etkilerinin belirli bağlamlarda dikkate alınması anlamına gelir.

Tehlikeler (2015-2030 Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi'nde, alfabetik olarak sıralandığı gibi) biyolojik, çevresel, jeolojik, hidrometeorolojik ve teknolojik süreçler ve olaylardan oluşur.

Biyolojik tehlikeler ya organik kökenlidir ya da patojenik mikroorganizmalar, toksinler ve biyoaktif maddeler dahil biyolojik vektörler tarafından taşınır. Biyolojik tehlikelere örnek olarak, bakteri, virüs veya parazitlerin yanı sıra zehirli yaban hayatı, böcekler, zehirli bitkiler ve hastalığa neden olan ajanları taşıyan sivrisinekler verilebilir.

Çevresel tehlikeler kimyasal, doğal ve biyolojik tehlikeleri içerebilir. Çevresel bozulma sonucunda veya hava su ve toprağın fiziksel veya kimyasal olarak kirlenmesi ile oluşabilir. Bununla birlikte, bu kategoriye giren süreç ve olguların çoğu, kendi başlarına bir tehlike oluşturmaktan çok toprak bozulması, ormansızlaşma, biyolojik çeşitliliğin kaybı, tuzlanma ve deniz seviyesinin yükselmesi gibi tehlikeler için risk faktörü olarak sayılabilir.

Jeolojik veya jeofiziksel tehlikeler, dünyanın iç süreçlerinden kaynaklanır. Jeolojik veya jeofiziksel tehlikelere örnek olarak depremler, volkanik faaliyetler ve emisyonlar ile birlikte kütle hareketleri, toprak kaymaları, kaya kaymaları, yüzey çökmeleri, enkaz veya çamur akıntıları gibi ilgili jeofiziksel süreçler verilebilir. Hidrometeorolojik faktörlerin de bu süreçlerin bazılarında önemli etkileri bulunur. Tsunamileri kategorize etmek zordur. Denizaltı depremleri ve diğer jeolojik olaylar tarafından tetiklenmekle birlikte aslında kıyısız su tehlikesi halinde kendini gösteren bir okyanus sürecidir.

Hidrometeorolojik tehlikeler atmosferik, hidrolojik veya denizbilimi kökenlidir. Örnek olarak, tropikal kasırgalar (tayfunlar ve kasırgalar olarak da bilinen); ani su baskınları dahil su taşkınları; kuraklık; sıcak ve soğuk hava dalgaları ve kıyılara etki eden fırtına kabarmaları verilebilir. Hidrometeorolojik koşullar, toprak kaymaları, orman yangınları, çekirge istilaları, salgın hastalıklar gibi diğer tehlikelerde ve zehirli maddeler ile volkanik püskürmelerden çıkan maddelerin taşınması ve dağılarak yayılmasında da önemli bir faktör olabilir.

Teknolojik tehlikeler, teknolojik veya endüstriyel koşullardan, tehlikeli prosedürlerden, altyapı arızalarından veya belirli insan faaliyetlerinden kaynaklanmaktadır. Teknolojik tehlikelere örnek olarak endüstriyel kirlilik, nükleer radyasyon, zehirli atıklar, baraj arızaları, nakliye kazaları, fabrika patlamaları, yangınlar ve kimyasal dökülmeler sayılabilir. Teknolojik tehlikeler, doğal kaynaklı bir tehlikenin doğrudan bir sonucu olarak da ortaya çıkabilir.

Tehlikeli Olay – “Hazardous Event”

Belirli bir zaman diliminde belirli bir yerde bir tehlikenin ortaya çıkmasıdır.

Açıklama: Şiddetli tehlikeli olaylar, bir tehlikenin oluşması, diğer risk faktörleriyle birleşmesi sonucunda bir felakete yol açabilir.

Ulusal Afet Riski Azaltma Platformu – “National Platform for Disaster Risk Reduction”

Bir ülkedeki kamunun, özel ve sivil toplumun ilgili tüm birimlerinin katılımıyla, doğası gereği çok sektörlü ve disiplinler arası olan, afet riskinin azaltılmasına ilişkin koordinasyon ve politika rehberliğine yönelik ulusal mekanizmalar için kullanılan genel bir terimdir.

Açıklamalar: Etkili hükümet koordinasyon kurulları, ulusal ve yerel düzeydeki ilgili paydaşlardan oluşur ve belirlenmiş bir ulusal odak noktasına sahiptir.

Bu tür mekanizmaların ülke bazında kurumsal çerçevelerde güçlü bir temele sahip olması için kanunlar, yönetmelikler, standartlar ve prosedürler yoluyla, aşağıdakiler dahil olmak üzere daha fazla kilit unsur ve sorumluluk oluşturulmalıdır: açıkça atanmış sorumluluklar ve yetkiler; hassas olmayan afet riski bilgilerinin ve verilerinin paylaşılması ve yayılması yoluyla afet riski konusunda farkındalık ve veri oluşturmak; yerel ve ulusal afet risk raporlarına katkıda bulunmak ve bunları koordine etmek; afet riski konusunda halkı bilinçlendirme kampanyalarını koordine etmek; yerel çok sektörlü işbirliğini kolaylaştırmak ve desteklemek (örneğin, yerel yönetimler arasında); ulusal ve yerel afet risk yönetimi planlarının ve afet risk yönetimi ile ilgili tüm politikaların belirlenmesine ve raporlanmasına katkıda bulunmak.

Yapı Mevzuatı - “Building Code”

Çökme ve hasara karşı direnç dâhil olmak üzere, insan güvenliğini ve refahını sağlamak için gerekli olan yapıların tasarım, inşaat, malzeme, değişiklik ve kullanım yönlerini düzenlemeyi amaçlayan bir dizi kanun, yönetmelik ve ilgili standartlar.

Açıklama: Yapı mevzuatı hem teknik hem de işlevsel standartları içerebilir. Yapı mevzuatı, uluslararası deneyimlerden alınan derslerle ulusal ve yerel koşullara uygun hale getirilmelidir. Sistemik bir yaptırım rejimi, yapı mevzuatının etkin bir şekilde uygulanması için kritik bir destekleyici gerekliliktir.

Yapısal ve Yapısal Olmayan Önlemler – “Structural and Non-structural Measures”

Tehlikelerin olası etkilerini azaltmak veya önlemek için yapılan herhangi bir fiziksel yapı ile yapılarda veya sistemlerde tehlikeye karşı direnç ve esneklik sağlamak için mühendislik tekniklerinin veya teknolojisinin uygulanmasına yapısal önlemler denir. Yapısal olmayan önlemler ise fiziksel olarak inşaatı içermeyen, özellikle politikalar, yasalar, halkın bilinçlendirilmesi, eğitimi ve öğretimi yoluyla afet risklerini ve etkilerini azaltmak için bilgi, uygulama veya anlayışmayı içeren önlemlerdir.

Açıklama: Afet riskinin azaltılmasına yönelik yapısal önlemlerin arasında en yaygınları barajlar, taşkın setleri, okyanus dalgası bariyerleri, depreme dayanıklı inşaat ve tahliye barınaklarıdır. Yapısal olmayan önlemler arasında en yaygınları ise imar kanunları (yapı yönetmelikleri), arazi kullanım planlamalarına yönelik yasalar ile bunların uygulanması, araştırma ve değerlendirmeler, bilgi kaynakları ve kamuoyu bilinçlendirme programlarıdır. İnşaat ve yapı mühendisliğinde, "yapısal" terimi yalnızca yük taşıyan yapı anlamında daha sınırlı bir biçimde kullanılmaktadır. Duvar kaplamaları ve iç donanımlar gibi diğer parçalar da yapısal olmayan olarak sınıflandırılmaktadır.

Yaygın Afet Riski – “Extensive Disaster Risk”

Büyük ölçüde yerel tehlikelerle ilişkili olmakla birlikte bunlarla sınırlı olmayan düşük şiddet ve yüksek sıklıkla gerçekleşme riski olan tehlikeli olaylar ve afetlerdir.

Açıklama: Yaygın afet riski toplulukların tekrar eden yerel su taşkınlarına, toprak kaymalarına, fırtınalara veya kuraklığa maruz kaldığı ve bunlara karşı kırılgan olduğu yerlerde yüksektir.

Yaygın afet riski genellikle yoksulluk, kentleşme ve çevresel bozulma ile birlikte kötüleşmektedir.

Yeniden Yapılandırma – “Reconstruction”

Bir afetten etkilenen bir topluluğun veya toplumun tam işleyişi için gerekli olan dayanıklı kritik altyapıların, hizmetlerin, konutların, tesislerin ve geçim kaynaklarının, gelecekteki afet riskini önlemek veya azaltmak için “daha iyi inşa et” ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleriyle uyumlu olarak orta ve uzun vadeli yeniden inşa ve sürdürülebilir restorasyon faaliyetleridir.

Yoğun Afet Riski – “Intensive Disaster Risk”

Ağırlıklı olarak büyük tehlikelerle ilişkilendirilen, yüksek şiddetli orta ila düşük frekanslı afet riskidir.

Açıklama: Yoğun afet riski, şiddetli depremler, aktif volkanlar, şiddetli sel, tsunamiler veya büyük fırtınalar gibi yoğun tehlikelere maruz kalan ve aynı zamanda bu tehlikelere karşı büyük ölçüde savunmasız olan büyük şehirler ile yoğun nüfus alanlarının bir özelliğidir.

BİZE ULAŞIN:

 +90 232 445 78 25

 info@hudoto.com

 www.hudoto.com

    hukukdogatoplum